

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะครุศาสตร์เปิดโครงการปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๐๐ โดยรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นเตรียมอุดมศึกษาหรือเทียบเท่า เข้าศึกษาต่อ อีกอย่างน้อย ๔ ปีการศึกษา ปัจจุบันมีบัณฑิตครุศาสตร์ที่สำเร็จตามหลักสูตรนี้ออกไป ปฏิบัติงานตามหน่วยต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักรถึง ๑๑ รุ่นแล้ว ฉะนั้นควรติดตามผลการ ปฏิบัติงานของบัณฑิตครุศาสตร์ดังกล่าว เพื่อจะไต่ถามข้อมูลเกี่ยวกับบัณฑิตเรื่อง สถานที่ทำงาน การติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ ความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นที่ พอใจตนเอง และผู้บังคับบัญชาหรือไม่เพียงใด ทั้งจะไต่ถามว่า บัณฑิตครุศาสตร์ ได้ รับมอบหมายงานมากน้อยเพียงใด ตรงตามสาขาวิชา และสายวิชา เอกวิชาโทที่ได้ ศึกษาไปหรือไม่ เพราะถ้าผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้ครูได้สอนตรงตามวุฒิ และความ สนใจในอัตราที่พอเหมาะแล้ว จะทำให้ครูได้ใช้ความรู้และความสามารถของตนเอง ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ซึ่งการติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตดังกล่าวแล้วยัง ไม่มีผู้ใดศึกษาอย่างละเอียดมาก่อน ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นบัณฑิตครุศาสตร์ผู้หนึ่ง มีความสนใจ และเชื่อว่าผลการวิจัยจะเป็นแนวทางแก่คณะครุศาสตร์ในการปรับปรุง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๔๔๕ - ๒๕๐๔
(พระนคร: สมาคมสังคมนศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๐), น. ๓๐๖.

หลักสูตร อีกทั้งยังเป็นการให้กำลังใจแก่นักศึกษา เพราะการติดตามผลการปฏิบัติงานของ นักศึกษาศาสตร์ แสดงถึงความห่วงใย ความสนใจ ในความก้าวหน้า และความสุจริตใจ ของนักศึกษา นอกจากนี้การติดตามผลครั้งนี้ ช่วยให้นักศึกษาได้ประเมินผลงานที่ตนปฏิบัติไป ว่ามีสิ่งใดที่ยังขาดตกบกพร่องอยู่จะแก้ไขหาทางปรับตัวให้เข้ากับสภาพของงาน เพื่อให้ทำ งานได้ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น^๒

 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑. หากความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษาศาสตร์ ในทัศนะของตนเองและผู้อื่นมีอยู่
- ๒. ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษาศาสตร์ใน ทัศนะของตนเองและผู้อื่น
- ๓. เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษาศาสตร์ในแต่ละ ฐานะ และแต่ละสายวิชาในทัศนะของตนเอง
- ๔. เปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงานของนักศึกษาศาสตร์ในแต่ละ ฐานะ และแต่ละสายวิชาในทัศนะของผู้อื่น

^๑ Emery Stoops and Gunnar L. Wahlquist, Principles and Practices in Guidance (New York : McGraw - Hill, 1958), p. 196.

^๒ Dugald S. Arbuckle, Student Personnel Services in Higher Education (New York : McGraw - Hill, 1953), p. 116.

สมมติฐานในการวิจัย

๑. ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตศึกษาศาสตร์ ในทัศนะของตนเอง และผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์กันสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕
๒. ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตศึกษาศาสตร์ ในทัศนะของตนเอง และผู้บังคับบัญชาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕
๓. ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตศึกษาศาสตร์ ในแต่ละรุ่น และแต่ละสายวิชา ในทัศนะของตนเอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕
๔. ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตศึกษาศาสตร์ ในแต่ละรุ่น และแต่ละสายวิชา ในทัศนะของผู้บังคับบัญชา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้จะศึกษาผลการปฏิบัติงาน เฉพาะบัณฑิตศึกษาศาสตร์ หลักสูตร ๔ ปี เค็ม (ศึกษาวิชาในหมวดต่าง ๆ ตามหลักสูตรคณะครุศาสตร์กำหนด ไม่น้อยกว่า ๑๔๕ หน่วยกิต) สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๐๘, ๒๕๑๐ และ ๒๕๑๑ ในขณะที่สำรวจ ให้ปฏิบัติงานครู และไม่ได้ศึกษาต่อ หลังจากสำเร็จปริญญาครุศาสตรบัณฑิต แล้วโดยให้บัณฑิตศึกษาศาสตร์และผู้บังคับบัญชาในสถาบันที่บัณฑิตศึกษาศาสตร์ กังกล่าวปฏิบัติงานอยู่เป็นผู้ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตศึกษาศาสตร์

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตศึกษาศาสตร์ในทัศนะของตนเอง ความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตศึกษาในทัศนะของผู้บังคับบัญชา ความสามารถของบัณฑิตศึกษาศาสตร์แต่ละรุ่น และความสามารถของบัณฑิตศึกษาศาสตร์ในแต่ละสายวิชา

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยถือว่า

- ๑. การที่มีนักศึกษาและผู้บังคับบัญชา จะประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาได้ นักศึกษาจะต้องประกอบอาชีพครูมานานพอสมควร ซึ่งจะทำให้ผู้บังคับบัญชาคู่เคยและรู้จักนักศึกษานั้นเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาผลผลิตครูศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา ๒๕๐๘ ๒๕๑๐ และ ๒๕๑๑

๒. ผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาที่ศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ย่อมไม่เป็นผลมาจากการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิตแต่เพียงอย่างเดียว

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยนี้อาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้ เนื่องจาก

- ๑. เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งอาจจะสร้างครอบคลุมเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานไม่ครบถ้วน ทำให้ผลที่ได้ไม่สมบูรณ์ ร้อยเปอร์เซ็นต์
- ๒. กลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ นักศึกษาและผู้บังคับบัญชาอาจตอบไม่จริงใจ โดยคำนึงถึงส่วนใดส่วนเสีย หรือต้องการปกปิดความลับบางอย่าง ทำให้ผลการประเมินค่าอาจผิดพลาดไปจากความจริงได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

บัณฑิตศึกษาศาสตร์

หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (ค.บ) จากคณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตร ๔ ปีเต็ม ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๙, ๒๕๑๐ และ ๒๕๑๑ ซึ่งในขณะที่สำรวจได้ปฏิบัติงานครู และไม่ได้ศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

ผู้บังคับบัญชา

หมายถึง คณบดี ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้าสายวิชาของสถาบันการศึกษาที่บัณฑิตศึกษาศาสตร์สังกัดอยู่

ครู

หมายถึง บุคคลที่โรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นของรัฐหรือของเอกชนว่าจ้างหรือแต่งตั้งให้เป็นผู้สอนนักเรียน หรือนักศึกษา

รุ่น

หมายถึง ปีการศึกษาที่สำเร็จ เช่น บัณฑิตศึกษาศาสตร์รุ่น ๒๕๐๙ หมายถึงบัณฑิตศึกษาศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๐๙

การติดตามผลการปฏิบัติงาน

หมายถึง การติดตามว่าบัณฑิตศึกษาศาสตร์ที่ได้ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย ใดคนเป็นที่พอใจตนเอง และผู้บังคับบัญชาหรือไม่ ในคุณสมบัติ ๒ ด้าน คือ ๑) ความรู้และความสามารถทางวิชาการ ๒) ความสามารถพิเศษ ๓) วิธีสอน ๔) บุคลิกภาพ ๕) มนุษยสัมพันธ์ และ ๖) ทักษะติดต่ออาชีพครู